

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények szünendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. [Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félre 8 frt. v. 16 korona.] 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli esikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Életre-halálra.

Budapest, júl. 23.

A koczka im elvettett. Nincs többé alku, nincs többé irgalom, Isten-nél a kegyelem. „Győzni vagy elpusztulni” — ez most már a jelszó.

Az ellenzék a békés kibontakozás útján elment az engedmények végső határáig. Sőt talán még azon is túl. Legalább nekünk, akiknek minden csöpp vérünk heví a szabadságért és teumparamentumunk irtózik a meghátrálásnak és meghódolásnak még a gondolatától is — úgy tűnik föl, hogy az ellenzék az utolsó órában a jó békeség kedvéért egész az önfeláldozásig menő engedékenységet tanusított. Ed-digi nagy és nemes küzdelmének min-den gyümölcsét kockára tette; mind-össze a becsületet akarta megmen-teni.

Lássuk csak, hogy is történt a dolog?

Bánffy kedden előterjesztette a képviselőházban azt a váratlanul enyhe indítványt, hogy az üléseket egy órá-val hosszabbítsák meg. Midőssze egy órácskát kért és semmi egyebet. Csoda-e hát, hogy az ellenzék optimista tagjai ebben a meglepő szelidségben a békülékenység csiráit fedezték föl és siettek fél utra elébe menni a fehér zászlóval közeledő ellenségnek.

A jóhiszemű tévedésbe még inkább beleestek a könnyenhiók akkor, mid-őn a nemzeti párt alelnökének az egész ellenzék nevében előterjesztett kérelmére Bánffy készségesen bele-egyezett abba, hogy az ülések meg-hosszabbításáról szóló indítvány ne azonnal, hanem csak a szerdai ülésben tárgyalassék, hogy legyen idejük az ellenzéki pártoknak tanácskozni a te-endőkről. Joggal magyarázták ezt úgy, hogy Bánffy módót és alkalmat keres a tisztességes megalkuvásra, an-nál inkább, mert bizalmasai már előbb is tapogatóztak Eötvös Károlynál, hogy az ellenzék minő feltételek mellett volna hajlandó lefuvatni az obstruk-ciót?

Kedden délután és este tehát nagy tanácskozások folytak az ellenzéki párt-körökben. A nemzeti párt vezére: Ap-ponyi Albert gróf több párthívével szem-élyesen is elment a Kossuth-párt klubjába, hogy bizalmasan megbeszél-jék az ellenzék további megatartását.

Talán Apponyi ismert mérsékle-lének és nagyméretű személyes tekin-télyéből származó befolyásának lehet tulajdonítani, hogy az ellenzéki pártok még az „Üsd nygion, de ne nagyon”-léle ártatlan szabályon is tulicizáltak és elhatározták, hogy fölhagynak az agyonbeszélési akcióval, ha a kormány beleegyezik abba, hogy a sajtószabad-ság elközbását tartalmazó 16-ik §. bő-vebb megfontolás végett visszautasít-tassék az igazságügyi bizottsághoz.

Jól értsük meg, nem arról volt szó, hogy a sajtószabadság fentartását biztosítsa a kormány, hanem csak arról, hogy az igazságügyi bizottság újra tárgyalja a dolgot, ami tulajdonképen nem egyéb, mint „Nesse semmi, fogd meg jól”, mert hiszen semmi sem aka-dályozta volna a mameluk igazságügyi bizottságot, hogy pár hónap vagy pár hét múlva ismét előálljon és azt mondja, hogy a veszedelmes 16-ik szakasz módosítását — nem ajánlja.

Az ellenzék tehát voltaképpen kockáztatta a lényegét egy jelentéke-ten formáságért. Vagyis aranyhidat épített Bánffy Dezőnek.

És Bánffy a helyett, hogy rálé-velt volna az aranyhidra, egész várat-lanul fölégetett maga mögött minden hidat. Az ellenzék békülékenységét valószínűleg meghunyászkodásnak vette és elhatározta, hogy addig veri a va-sat, amíg meleg. Tisza István útján ugyanis a legfölbáborított pókhendi-éggel kijelentette, hogy nem békét,

hanem háborút akar, az ellenzékől engedékenységet nem fogad ol, ha-nem teljes meghódolást és kapitulációt követel.

Lehet, sőt nagyon valószínű, hogy ez nem is annyira az elbizakodottság rövidlátása, mint inkább arra való tö-rekvés, hogy egyszersmindkorra ki-szolgáltassák Magyarországot Bécs ön-kényének. Az összevásárolt parlamenti szolgahad honárulására számítva, vég-kép meg akarják törni a sajtószabadsá-gon kívül a szólásszabadságot is, hogy összekötözött kézzel oda dobják a ma-gyar nemzetet Ausztria lábához.

Nem nagyítás, de a legszomorubb valóság, hogy Magyarország a világosi katasztrófa óta ilyen vigasztalan hely-zetben nem volt soha, mint a milyet most készített neki Bánffy és az ő zsebrákhada.

A parlamenti többség nyiltan föl-lázadt a nemzet ellen. Forradalmi térre lépett s perfid és vakmerő árulással el akarja kobozni a közszabadságot.

Ki tudja, hova sodorja a nemze-tet a bűnös kézzel támasztott orkán? Ki mondhatja meg, hogy a fölkorbá-csolt szenvedélyek hullámvérése hol fog megállni? S a szörnyű viharban nem jutunk-e el nemzeti létünk gyá-szos sírházhoz?

Oh, a nemzet gyűlölete és átka méltán kíséri a Bánffy kormányt és azt a kárhóztos rendszert, mely — mint Bartha Miklós találóan jelle-mezte — valóságos prostituciója az alkotmányosságnak.

Am az ellenzék nem elégedhetik meg a passzív gyűlölettel és átkozó-dással. Kötelessége, hogy a szó legső-tébb értelmében élet-halálharcra kel-jen az árulókkal és fölübe dörögje a nemzetnek a jól ismert régi jelszót:

„Rabok legyünk vagy szabadok,
Ez a kérdés: válasszatok!”

Sz. L.

A klotür.

Budapest, júl. 23.

A Budapesti Hírlap írja:

Már megint minisztertanács volt. Sze-retik is az obstrukciót, meg nem is. Ha nem szeretnék, megkötötték volna a kom-promisszumot, hiszen módjukban állott, meg voltak vele kénálva s oly komoly ember, mint Győry, a legenyhébb formában találta föl, hogy az ellenzéknek szinte rosszul esett a nagy előzékenység és engedékenység. Mikor pedig már meghusították előbb a kép-viselőház ülésében, másodszor az elnöki ér-tekezleten a fegyverzünetet, akkor jönnek nyilatkozatokkal, mint a Tisza Istvánné, hogy ők hogy képzelik és mint szeretnék a békét s a minisztertanács felhívatatosan elhívti a naiv közönséggel, hogy éppen a békekötés föltételeit állapítja meg. Kik itt az ámitók? És kiket akarnak elámitani?

Csakugyan a kompromisszum jó volna, mert meleg is van aratás is van, dolog is sok van annál okosabb, mint az időt beszéd-del agyonütni. Mit érdekli a nagyközönséget a czukros vita s a kormány számát a közön-ség közömbösségére és ezért — szereti az obstrukciót most, mert azt hiszi, hogy az ellenzék a vitát ki nem állja, kifáradva és le-szerelve derekát beadja, vagy pedig a Ház a klot-tírt elfogadja — és ez a cél. Klotűr kell a kormánynak minden áron és obstrukció most, hogy kibombolja magát és ne legyen később, mikor fontosabb törvényjavaslatok kerülnek sorra. Klotűr kell neki, hogy az ellenzék bármikor fékezhető legyen s ne akadályoz-hassák a kormány semiféle tervét és eljárását. Elhittették a királylál, hogy klotűr nélkül nem lehet kormányozni Magyarországon, pe-dig idáig még minden minisztérium meg volt nélkül. S igazán csodálatos, hogy akkor kell nekik a klotűr, mikor kétharmad többséggel rendelkeznek. Nem érzik magukat biztosítva klotűr nélkül s azt tartják, hogy csak ez hi-ányzik a szabadelvű párturalom megörökíté-sére. Elhiszik és elbíhetik, hogy e nélkül bukik a kormány, a kiegyezés, a dualizmus és a monarchia.

Forradlmat látnak mindenütt, forra-dalmat a parlamentben is, mert az ellen-zék nem hódol meg a többség akaratának. De nem veszik észre, hogy a többség ho-gyan keletkezett és mit művel. Dicsőítik a klotűr, mint a parlamentárizmus kiegyesítő alkotó részét s a szabadság gyögyerének tart-ják, ha jogában lesz az elnöknek és a több-ségnek lakatot tenni az ellenzék szájára. Néma rezignációt követelnek az ellenzékől, — Unbedingie Unterwerfung, ezt kívánta 1848-ban Windsehrütz és ezt követeli ma Tisza István és Bánffy.

Olyan pedig nincs; és a ki lehetetlen dolgokat követel, az nem akarja, hogy a le-hető dolgok létesüljenek. Vajjon az ellenzék megakadályozhatja-e a klotűr? Ez éppen olyan, mintha azt kérdeznék valakitől, hogy megengedi-e, hogy ellenfele hurkot vessen a nyakába és felkösse? Bolond, a ki engedi, volna rá a felelet. És így nagyobb harcz lesz a klotűr ellen, mint bármely esetben ta-pasztaltuk. Ha meg tudták akadályozni a 16. paragrafust és a cukorprémiumot idáig, ke-vesebb erőlködésrel a klotűr is megbuktat-hatják. Ekkor eltart a parlament egész nyá-ron késő őszig s addig nem várhat Bánffy s makacsodása célt ér.

Talán a minisztertanács erre való te-kintettel, nem is a kompromisszumról tár-gyalt, hanem a Dárday-féle javaslatokat viz-sgálta. A kompromisszum föltételei helyett — mely nem olyan, mint a töltött káposzta, hogy harmadszor fölmegelítve a legjobb — aligha nem inkább a permanens ülésekről ta-nakodtak, mert elszánt határozatuknak vél-jük, hogy mindenesetre behozzák a klotűr a kiegyezési vita előtt. Ha a klotűr meg volna s még sem menne a kiegyezés, félre-dobják az egész képviselőházat s Bánffy föl is osztaná újra, hogy kibuktassa mindazokat, kik még utját állják. Híresztelik, hogy zse-bében van a fölszólításra való engedelem; ez meglehet, de nem beszélük, hogy zsebé-ben vannak a milliók. Sőt ha ezek is meg-volnának, nagyobb többséget a fölszólítással kaphatna-e? S mi haszna volna belőle?

De mivel a helyzet olyan, hogy két hónap óta a Bánffy kormány semmi javas-latot a törvényhozáson keresztül nem viho-tott, ezt az országgyűlést senki sem bánja, ha fölbomlik, csak, hogy akkor kiegyezés sincs.

Vidék.

10 éves találkozó.*)

A csiksomlyói róm kath. tanítóképezde-ben, az 1887 évben végzett tanítók f. hó 3 án ugyanott tíz éves találkozójuk alkalmá-val egy igen szép és kedves ünnepélyt ren-deztek.

Az 1888 évben végzett 10 tanító közül 8-an jelentek meg, ketten kik távol a Duna Tisza vidékén működnek, kimentették elma-radásukat és táviratilag üdvözölték volt osz-tálytársaikat és tanáraikat, 9 órakor a 8-an megjelent tanítók és tanáraik háláadó Isten-tiszteleire gyűltek össze a szt. ferenczrendiek díszes templomában, melyben az Istentiszte-let P. Tima Dénes kép. zene tanár vezegte. — 11 órakor tisztelgés volt a képezde taná-rainál, mely után össze gyűlven tanárok és tanítók a képezde egyik tantermében, itt Sántha Albert gyergyó.-szt.-miklósi tanító ki a 11 éves találkozás eszméjének mozgatója vala egy igen szép beszéddel üdvözölte az össze jött volt osztálytársakat.

Ezután Simon Ádám szintén, győ.-szt.-miklósi tanító üdvözölte társai nevében az intézet tanárait.

A szép üdvözlő beszéd elhangzása után Lakatos Izra int. tanár, ki jelenleg a min-dannyi összegyűlt osztálytársak által fájlat, súlyos betegségben fekvő Földes Józsefet a képezde igen jeles igazgatóját helyettesíti, megható hangon köszönte meg hálás tanít-ványai ena szép megemlékezését s beszéde-ben buzdította őket, hogy lobogtassák ma-gassan ezentul is azon zászlót, melyet a csiksomlyói tanítóképezde kezébe adott stb.

Délután 1 órakor bankett következett, melyen az összegyűlt tanítók és tanáraikon kívül a helyi róm. kath. főgm. tanárai kö-zül is igen sokan részt vettek s pohár kö-szöntök és cigány zene hangjai mellet a délutáni 6 óra vetett véget e kedves és szép 10 éves találkozásnak.

P. E.

A hét krónikája.

Kolozsvár júl. 24.

Szerkesztő ur, obstructio,
Van, volt, lesz infinitum, —
De befagy ám, mit terveztek,
A hires kompromisszum!

Vagyha nem fagy, vagyha enged,
Az ellenzék mit bánja...?
Tizenhatodik szakasznak,
Reccsen meg a bordája.

De mi lézen Erdélyvel,
A ki felkötö magát, —

*) Tárgyalmasz miatt késétt

Mintsem, hogy elvegyék tőle
Kedvelt paragrafusát.

Csakhogy Bánffy nem törődik,
A szegény Erdélyvel. —
Paragrafusával együtt
Mehet isten hírével!

Mert hát földolog a kvóta,
És a czukor prémium —
Ha úgy tetszik ellenzéknek
Itt a kompromisszium.

Most már látja mindenki, hogy
Ravasz Bánffy mit akar, —
Az ellenzék kezeiből, —
Minden fegyvert kicsavar.

Épen ezért a békéből,
Lesz még nagyobb háboru —
Kormánypártnak lesz a vége
Keserves és szomorú!

Pedig minő harcos lépett
Most a sorompók elé,
Minden szem kíváncsi tekint,
Vitéz alakja felé!

Grojszártig ő Kolozsvárnak,
Köpenyeges követe,
Kin a té Ház tegnapelőtt
Hahotázva neveté!

Grojszártig ő, kinek hangja,
Tisztelt Házban reccsgett, —
Arra vállalkozott szegény,
Hogy ki vágja a rezet.

Azt hitte, hogy Kolozsvárt a
Tanácselnáznál szónokol,
A ki előtt Albach mester,
Tanácsostól meghajol.

Keményen kiporozták a
Fordított köpenyaget,
De benne volt a legény is
S kikapta, ha viszkettelt.

Az ellenzék nem hajolt meg,
Hanem Grojsz ur lecsúszott,
S beszédje a renoménak,
Csufosan behagadott.

Hanem azért egyedül ő,
Nagy alakja a hétnek...
Német császár, török császár
Akár mit is beszélnek,

Lehet immár háboru is,
Vagy ha úgy tetszik béke,
Nem homályosul el többé
A Grojsz ur dicsősége!

K—s.

25-éves jubileum.

A tordai dalkör ez évben ünnepi meg-fennállásának 25-éves jubileumát. Ez alka-lomból a következő felhívást intézte a da-legyletek tagjaihoz:

Kedves Dalos Testvéreik!
Hazánk délkeleti bércei között, körül-veve a magyar állameszme iránt nem nagyon lelkesülő nemzetiségek nagy tengere által, közl Torda város igaz magyar lakossága, drága magyar hazánk, édes magyar nyelvünk fentartása és felvirágoztatásáért, már száza-dok óta.

A fentti célt tűzte zászlájára az a kis leikes csapat is, mely ezelőtt 25 évvel alapját vetette meg a tordai daloskörnek és e célt szolgálta a magyar nemzeti dal mű-velése által 25 hosszú éven át az egylet szün-telenül.

Tudva azt, hogy a dal- és zene a nem-zeti szellemet fejleszti, tudva azt, hogy a „magyar dal- és zene művészi emelése hazai, nemzeti feladat; országos érdek, mert az ugy politikai, mint nemzeti életünkkel szoros okozati összefüggésben van, a legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett feladatának magas-latára emelkedni, s így a városunk és me-gyénk magyar közönségének támogatását ki-nyerve az idegeneket a dal hatalmával igye-kezett meghódítani,

Hogy célját elérte-e, nem a mi felada-tunk megbírálni, de azt teljes önérettel mondhatjuk, hogy a negyedszázad alatt da-loskörök részt vett megénk és városunk min-den örömeiben, bánatában, a hazañas és itt nagyjelentőséggel bíró nemzeti ünnepélyeken, lelkesedéssel támogatta közreműködésével vá-rosumk minden hazafias szellemű jótékony egyesületét, jó hirt és tiszteletet szerzett vá-rosumknak az ország előtt s híven teljesítet-te ugy társadalmi, mint hazafias kötelezett-

ségeit s igyekezett a dal hatalmával élesze-ni a hazaszeretet szent lángját.

És most, midőn huszonötéves fennállá-sának örömnépét óhajjtuk megülni, egész bizalommal fordulunk hozzátok kedves dalos testvéreink és kérünk, jöjjetek el minél töb-ben a mi örömnépünkre, jöjjetek el és ör-vendjétek velünk, emeljétek ünnepélytünk fő-nyét és jelentőségét, mert minél nagyobb lesz a ti szeretetek és részvételek, annál nagyobb lesz a mi örömünk s annál több erővel léptünk be ez új negyedszázadba s an-nál lelkesebben tudunk majd megfelelni jö-vendőbeli nagy feladatainknak.

Az ünnepélyt folyó évi augusztus 15-én tartjuk meg. A következő műsorral: 1-ő nap, augusztus 14-én: A vendégek fogadása, elszállásolása, ismerkedési estély. 2-ik nap, augusztus 15-én: d. e. 10 órakor háláadó istentiszteletet, 2-ik nap, augusztus 15-én: d. e. fél 12 órakor diszközgyűlés. 2-ik nap, an-gusztus 15-én: d. u. 2 órakor társas ebéd. 2-ik nap, augusztus 15-én: Este nagy hang-verseny és táncz. 3-ik nap, augusztus 16 án: Kirándulások a város és vidék nevezetessé-geinek megtekintésére (Sóbányák és fürdők, Cellulose-gyár, Torda-hasadék, Torozsók stb.) és a vendégek elutazása.

Hangversenyünk fényének emelésére kértük, hogy valamely szabadon választandó műnégyes eléneklésével ti is vegyetek részt abban, valamint a „Hymnusz”, „Szózat” és Gaál-féle „Nemzeti-fohász” eléneklésében is, melyeket összkörök gyanánt vettünk fel mű-sorunkba. Résztvevési szándéktoknak szíves bejelentését a mellékelt iynek pontos kitöl-tése és legkésőbb július hó 25-éig való visz-szaküldése által igen szépen kérjük. Jöjje-tek! Oh jöjjetek minél többen, tárt karokkal és igaz testvéri szeretettel vár egyetlünk úgy, mint városunk. Torda, 1897. évi június 26.

Salamon Ferencz, Dr. Szentkirályi Lajos,
a daloskör működő tes- a daloskör elnöke,
tületi alelnöke és titkára.

Fürdői levél.

Sztójka-fürdő, 1897. júl. 20.

Balzsamos fenyők árnyékában, a sztój-ka-i gyógyforrás mellett írom e sorokat. Nem az irói viszketegség, sem a hivalkodás, hogy én is fürdön vagyok, ragadtat tollat kezembé, hanem a szenvedő emberiséggel szemben táp-lált érdeklődés. Igen, mert a legdurvább ö-nzéssel vádolhatnának, ha nyilvánoságra nem hoznák az itten látottakat és hallottakat.

Mondhatók, hogy ez a kis fürdő egé-szen megfelel a várakozásnak. Az első ba-uyomás már a legjobb hangulatra villanyozza a vendéget. A nint a fürdőtelephez közele-dünk, megcsap a balzsamos fenyő illat, — s a mig szobánkba érünk, mindenütt virág-gruppok, lugasok között a pázsittal szegélye-zett utakon haladunk.

Lépten-nyomon a fürdő személyzet tag-jai lesik kíváncsiságunkat. Szolgálatukat aján-lják fel, hogy mennél gondtalanabban élvez-zük a pihenés, a nyugalom óráit.

Van itt minden, a mit más fürdő nyujt, de van olyan is, a mit máshol hiába kere-sztünk, s ez az az erő, melylyel Isten e fürdő forrását felruházta.

Alig telepedtünk le, már kopogtat aj-tónkon a fürdő perpetuum mobiléje, az or-vos, hogy megállapítsa a diagnosit.

Igen, mert egy pár év óta a legnagyobb figyelemmel vannak a vendégekkel szemben. Orvosi utasítás szerint kell étkezni, s élvezni a gyógyforrást.

Régebben ez is másképen volt.

Volt a fürdőnek egy állandó izraelita vendége, a ki a fürdő évad elejétől — a vé-géig itt volt. Ez adta az utasítást a vendé-geknek, hogy ki-ki hány pohár vizet ihatik naponta. A vendéglős meg feltárlta a leg-nagyobb gyomor betegeknek a jó erdélyi töl-tött káposztát, gazdagon feldiszielve azt sor-téskarajjal és jól megtefjölözve. Erre mondá Materny, a debreczeni evangélikus pap: „Jó uram! ha én káposztát tudnék enni, Debre-czenben enném meg azt és nem Sztójkán”.

A nagy figyelemnek, a melylyel aszen-vedő emberiségnek ide menekült töredékét ápolják, meg is van az eredménye, mert a betegek 90 % teljesen felgyógyulva, hálál-kodva vett búcsút e gyönyörű fekvésű ke-d-ves kis fürdőtől.

E fürdő vízenek hatása meglepő.

Nem feladatom, hogy elősoroljam azo-kat az eredményeket, a melyekkel a fürdő dicsőkedhetik. Elmondották már ezt előttem dr. Hankó Vilmos, el dr. Parjesz Zsigmond. Én legfeljebb azt jegyezhetem meg, hogy nálam a kívánt hatás sohasé marad el.

E fürdő, szórakozás tekintetében is meg-lepő.

Gyönyörű parkjai, sétányai, hegyi ut-jai, csergedező pataka — susogó fenyői mind alkalmas médiumok, hogy az emberrel feledtessék a nagyvilág zaját, amely elől oly jó nekünk ide menekülni.

A hajnali órákban már szél a zene, jelel annak, hogy kezdődik a kura — vagyis a vizívás. — Ilyenkor tapasztalhatni, hogy Sztójka nem csupán a gyomorbetegségeknek, nemcsak a máj, vese, lép, gége stb. bántalmakban szenvedőknek való fürdő, hanem a tödő és mellbetegségeknek is alkalmas. Özon dus-balzsamos levegője klimatikus fürdő jellegűt is kölcsönöz neki.

A vizívás végeztével, — mely sebas járkálást igényel, következik a pihenés ideje, — melyet felvált a fürdés.

Estő 5 órákor ismét kezdődik a zene és vizívás.

Szórakozásunkra szolgál a zenén kívül a tekézés, — labdázás, lawtennis, s meg a bálók, melyekkel a magyar-láposiak látanak el.

A mint halljuk, az Anna bált augusztus elején tartják a magyar-láposi ref egyház javára.

Ez nagyon érdekesnek és jó sikerűnek ígérkezik, már csak annyival inkább, mert a rendező bizottságban 3 vármegye is képviselve van.

Az elmúlt években is az Anna bálók teljes sikert arattak. A mint halljuk a közelebbi városokból is sokan készülnek e bálra.

Bizony, a ki jól akar mulatni, ne szalassza el ezt a kedvező alkalmat!

Itt igazán boldog a magyar!

Talán igen hossza nyult levelem, de nem tehetek róla. Tehet é róla a fűszál, hogy harmat száll rá?

Tehtek én róla, hogy ha Sztójka magával ragad, szeretem szépségét, ha mindazokat, a kik külföldi fürdőkre indulnak vissza szeretném téríteni hazájokba — s megmutatni nekik Sztójkát.

Sátori.

Szimon Anna gyilkosai.

Filippopolisz, jul. 22.

A tárgyalás ma Novelics rendőrfőnök kihallgatásával kezdődött. Novelics töredelmesen vallott ma is, csak az ellen tiltakozott, mintha a gyilkosságot ő eszelte volna ki. Hisz ő eleintén semmire sem akart tudni, de Bojcssev azt mondta:

— Rá kell állnod, a fejedelem minden áron végé akarja szakítani a botrányoknak.

A vádlevél szerint Szimon Annával az uton, a kocsiiban végeztek gyilkosai. Ott fojtották meg. Novelics ezt nem tagadja, fojtogatták ugyan a leányt, de az áldozat a Marica vizébe fullt bele. A parton Bojcssev olyat szorított a torkán, hogy elalélt, akkor azután a folyóba dobták. A rendőrfőnök ezzel a verzióval a gyilkosságban való bűnrészesség alól akar menekülni.

A mikor a szófiai újságok bolygatni kezdtek az eltűnt magyar énekesnő dolgát, a rendőrfőnök levelet írt Bojcssev kapitánynak s kérte, hogy az udvarral tussoltassa el a gyilkosságot. Azt tanácsolta, hogy hitesse el a világgal, hogy Szimon Anna Bécsbe utazott. Novelics ezt is megkísérelte. Bécsből táviratot küldtetett a filippopoliszi postahivatalnak Szimon Anna aláírásával.

Most Bojcssevre került a sor. A kapitány arcátlanul tagad, s cinizmusával megdöbent a hallgatóságot. Azt hangoztatja, hogy ő semmit sem látott, semmit sem hallott, gyilkolásra senkit sem bízottak. Fölmutatják neki a bűnjelként őrzött koponyéget, a melylyel a gyilkosság idején eltakarta a tisztí uniformisát.

— Ez nem az én koponyáem, ezt én sohasem viseltem.

A rendőrfőnökre fog rá mindent. Azt mondja, hogy Novelics a gyilkosságban érdemeket akart szerezni magának ő nála. Novelicsnek azonnikiül érdekében is volt, hogy a dolgot elttussolja, mert félt, hogy a bolgár udvarnál kegyvesztés lesz. Ő nem mondta soha, hogy az udvar óhajja Szimon Anna eltávolítását. A kapitány szavaira Novelics remélten rázza a fejét, azután, mintha menekülni akarna Bojcssev istentelen ráfogásaitól, sürdű hányja a keresztet, Bojcssev pedig folytatja merész beszédét. Majdnem minden második szavával azt erősítgeti, hogy a gyilkosság estéjén a fejedelmesszonyt kísérte este sétáján. Tagadja, hogy a kocsi. a fejedelem akaratával bízta volna.

— Ilyen fontos dolgot csak nem bízik egy kocsi, fakaft ki ingerülten, ha meg akartam volna őlni a leányt, nem bízik Novelicsre, hanem magam végez vele.

Tulzása meg ezután konok tagadásával. Még azt is el akarja hitetni, hogy ő Szimon Péternek, a meggyilkolt leány atyjának soha sem írt levelet. Hisz nem is ismerte, soha sem látta. Szívében szeretettel volt az énekesnő iránt, még közvetlenül házassága előtt. Hisz folyton gondoskodott róla s valahányszor nála járt, bőkezűen el látta pénzzel.

Az elnök megmutatta a kapitánynak Szimon Anna fotográfiáját.

— Megismeri?

— Igen, ő az, felelte Bojcssev nyugodtan.

Ezzel Bojcssev mai kihallgatása véget ért. A védők azután arra kérték a törvényszéket, hogy tanuként hallgassa ki Bojcssev nejét is. A törvényszék, azzal megokolással, hogy Bojcssev neje két napja hallgatja a tárgyalásokat, a védők kérését nem teljesítette. Kihallgatják Novelics fiatal nejét és Szimon Anna atyját is, ki Budapestről érkezett ide. Bojcssev mind két tanunak merően szemébe néz. Szimon Anna atyja Markovics bpesti detektiv kíséretében jött el a tárgyalásra.

A törvényszék elé több szanzonek énekesnő is megidézték, de ők megeskettették ellen tiltakoztak, mert szerintük, a mesterség, a melyet őknek, nem egyezik meg a polgári tisztességgel. A törvényszék erre az összes tanukat megeskette.

A tegnapi tárgyalásnak még egy érdekes epizódját jelentik utólag. Bojcssev kapitány ugyanis nem akarta magának ismerni Szimon Anna gyermekét.

— Igaz ugyan — így szól, hogy értesítettek arról, hogy Szimon Annának gyermeke született, de hogy ki a gyermek atyja, azt nem tudom.

A sajtó Groisz Gusztáv beszédéről.

A Budapesti Hirlap:

Ugy látszik a kormánypárt is részt akar venni a vitában, mert ma váratlanul felszólt Groisz Gusztáv kolozsvári volt egyetemi tanár, a ki tizenöt éven át Apponyi pártjához tartozott s a mult választásoknál pártot állt a kormány táborába. Az ellenzék egész komédiát csinált a beszédéből, renegátnak, köpenyegforgatóknak oszfoita. Groisz védekezett s elmondotta köpenyegforgatása történetét, a mivel csak újabb anyagot adott az ellenzék élcelődésének, malicziáinak. — Az egész beszéd közderültségben telt el, csak Pulszky Ágost bosszankodott, mert ő egy idő óta mindig haragszik.

Az Alkotmány:

Groisz Gusztáv beszélt a liberálisok részéről. Az öreg professor szenvedélyesen dikciózott és bizarr, naiv kijelentéseivel foly-

tonos kacagásban tartotta az ellenzékét. Di-csőtítte a politikai köpenyegforgatást s a mikor a legnagyobb pátthosszal beszélt, akkor aratta a legnagyobb derűtlenséget. Bár mit mondott Groisz, az ellenzék felőrlt át folyton növekvő derűtlenséggel közbuzgta:

— Ugy van! Ugy van!

Szilágyi maga is fölségesen mulatott és szűnettel jutalmazta meg a jobboldal önkénytelen humoristáját.

Még egy pár megjegyzés.

— Groisz Gusztáv beszédéhez. —

Tegnap csak egyes részleteiben állott előttünk Groisz Gusztáv urnak tegnapielőtti nagy beszéde.

Ma már főbb részeiben ismerjük azt, és van elég okunk arra, hogy, mint (bár akaratunk ellen) Groisz ur választói csodálkozunk rajta és szűgyenkezzünk miatta. Mind a kettőre elég alkalmat ad Groisz ur e nagy beszéde.

Előkézelhetnek rá a Groisz ur programbeszédének hallgatói, hogy micsoda nagy súlyt fektetett abban a jeles ur az ő volt Deák párti múltjára. Már akkor reá mutattunk arra, hogy ennek a hivatkozásnak absolute nincs jelentősége, mert nincs a volt Deák-párt politikai hagyományai között egy sem, melylyel ő az idők folyamán özsztűtközésbe ne jött volna. Groisz ur tegnapi szereplése is megerősített ez állításunkban. Mert Groisz ur kijelentette, hogy ő nem tekinti a sajtószabadság garantiájának az esküdtzéki bíráskodást. Ezzel szemben pedig tény az, hogy Deák Ferencz felirata egyik legnevezetesebbjében úgy beszél az esküdtzsekről, mint a melyet kapcsolatban a sajtószabadsággal, az alkotmány biztosítékául kell követelni. Tehát a nagy Deák párti njból sutba dobott egyet a Deák párt tradíciói közül.

Azzal is előhozakodott Groisz Gusztáv ur, hogy a 48 iki törvények sem sorozzák a becsületsértést az esküdtzsek elé tartozó delictumok közzé. Ezt az állítást megkoczkáztatta volt Edeley miniszter ur is és megkapta a méltó választ egy fővárosi hirlaptól, a mely nagy jogi apparatussal mutatta ki, hogy a 16 §-t mindennel lehet indokolni, csak épen a 48-iki törvényhozásra való hivatkozással nem. Ez a lap írta ugyancsak, hogy az alkotmányos aera óta csakis egyetlen esetben vonta kétségbe egy bizonyos pozsonyi Kraxelhuber az esküdtzseknek becsületsértési ügyekben való illetékességét. Ugy látszik Groisz ur, mint a Kraxelhuberek pártjának képviselője, annak az embernek a dícsőségét irigyl.

Az sem utolsó dolog, hogy Groisz ur szerint a magán becsületsértés eseteiben a szakbíróság compentenciáját alapján csak helyeselni lehet. Tisztelettel kérjük, hogy mióta valja ezt a meggyőződést Groisz Gusztáv ur? Hisz mi hallottuk őt beszélni magán becsületsértés esetében esküdtzsek előtt s emlékszünk rá, hogy kiváló szorencsójének nyilvánította azt, hogy a megsértett polgári becsület védelmére az esküdtzsek előtt keres-heti. Hát erről is elméltotatott felelkezni?

Apponyival és pártjával való szakítását azzal magyarázza Gusztáv ur, hogy ő az activitást szereti és nem tudott kibékülni Apponyiék tétlenségével. Ismételtlen kérdezni vagyunk bátrak ő méltóságától, hogy ha annyira becsüli az activitást, miért cserélte fel az egyetemi katedra activitását a penzió passzivitásával?

Mellét verdesve mondja Groisz ur, hogy ő a kormánytól nem kért soha semmit. Nős hát nagyon szerencsés ember lehet az a Groisz Gusztáv ur. Nem kért pl. pensiót sem és mégis kapott, mikor még — mint látjuk — most is rajong a cselekvésért és tövekénységért. Nem kért mini-steri tanácsosi címet sem és mégis megkapta kevéssel Pál fordulása után. Nem kért mandátumot sem, mert tudvalevőleg csak akademikus természetű kérdések felől levelezett Bánffyval és mégis egy kis mozgósításszámba menő tevékenységet fejtett ki a kormány érdekében. Sőt talán meg az egykor általa vezérigazgatótt fakereskedő részvénytársaság és a fusonált bankuk érdekében sem kopogtatott soha a kormány nál s a kormány csak „öz szakalára“ tekintettel, volt kegyelmes irányában. Mit szól a szerencse ily szertelen fokához az erdélyi mamelukok egyik-másika, pl. Sándor József, a kik kéréssel sem érnek oda, hova Groisz Gusztáv kérés nélkül.

Van a Groisz ur tegnapielőtti szereplésének még egy érdekes oldala, a mely első sorban a kolozsvári szabadelvű párt-ra tartozik. Groisz ur fellépése, annak alkama, a társaság melyben azt elkövette, mind arra vallanak, hogy Groisz ur a szabadelvűpárt u.n. engesztelhetetlenjei közzé tartozik.

Azok közé, a kiknek pl. nem kell fu-zió Apponyival, s nem kellett compromissium a 16 §. kérdésben. Ám de a kolozsvári szabadelvű párt a katonai akadémia kérdésében Bánffyhoz intézett üdvözlő sürgönyében, szakítását jelentette ki az engesztelhetetlenek irányával, egyik nagy eredményül azt tekintve a kérdéses lépésnek, hogy ledönti a közügyi alapon álló pártokat, elválasztó választ falakat. Nos, mit szól már most a szabadelvű párt Groisz ur fellépéséhez, melylyel ő ugyancsak igyekezett erősíteni azt a válaszfalat? Erre a kérdésre a kolozsvári szabadelvű párt komolyságától várjuk a feleletet.

Dr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, julius 24.

— Mátyás király szobra. Mint az „Ellenzék“-nek Budapestről írják, Fadrusz János, a kiváló művész szorgalmasan dolgozik a Mátyás király szobrán, mely tudvalevőleg Kolozsvár főterét fogja ékesíteni. A művész most minden idejét ennek a remeknek igékező mű alkotásnak szenteli. A nagy király lovassalakja agyagban már teljesen készen van, s neosokára megkezdik annak gipszbe való öntését. A művész ennek befejezése után kezd a mellékalakok mintázásához. A jövő év elején aztán megtörténik a hatalmas szoborműnek érezbeöntése. A kik az eddig elkészült

mintákat látták, a legnagyobb bizonyossággal számítanak arra, hogy ez a szobormű nem csak Kolozsvárnak, hanem az egész ország-nak díszére fog válni!

— Jakab Elek, orsz. levéltárnok haláláról szóló hír tegnap délután gyorsan terjedt el Kolozsvár összes előkelő körében és mindentűt mély szomorúságot idézett fel és ösztöne részvétet keltett. Jakab Elekot Kolozsvárt nagyon sokan ismerték és nagyon sokan szerették s becsülték benne a kiváló író és kolozsvárnak a távolban is egyik leg-igazabb barátját és érdekeinek képviselőjét. Kolozsvárt — különösen a mig monumentális történetét írta — gyakran megfordult és hosszasanban tartzkodott, s mindig legnagyobb érdeklődést és figyelmet tanúsította Kolozsvár iránt, és őszintén örült a város fejlődésének és a kulturális téren való gyors haladásának. Halála alkalmából Kolozsvár város székházának homlokzatán kitűzték a gyászlobogót, mely a város története kiváló írójának szomorú elhunytát jelzi. Az unitárius egyház özség előjárósága, — mely tiszteletnek tanács bírja volt — tegnap a halálhír vétele után azonnal megterve a szükséges intézkedéseket az iránt, hogy részvétének az elhunyt jeles férfiú iránt kellő kifejezést adjon, e célból Kovács János és Gál Kelemen főiskolai tanárok a tegnap délutáni gyorsvannattal Budapestre utaztak, ők fogják az egyház községet és a főiskolát a temetésen képviselni. Az elhunyt emlékéért Kolozsvárt sokáig fogják őrizni.

— Szomorú jelenések. Alulírottak a maguk, valamint az összes rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalommal jelentik az ön-feláldozó férjnek, szerető jó apának, nagypapának, testvérem és rokonnak, szentgerici Jakab Eleknek, az országos levéltár levéltárnoka, a m. tud. akadémia rendes, több bel-és külföldi tudományos társaság tagjának, az unitárius egyház tnnácsosának, a budapesti unitárius egyházközség kebl tanácsosának stb. munkás élete 77-ik, boldog házassága 41-ik évében rövid szenvedés után, folyó hó 22 én délután 1/2, 3 órákor bekövetkezett gyászos elhunytát. Emléke legyen áldott! Jakab Juliska, Jakab József, Jakab Róza, Jakab Ilona mint gyermekei. Öv. Jakab Eleknek szül. atyjai Miska Róza, mint az elhunytak neje. Jakab József szül. László Izabella mint menyje. Dr. sárospataki Pataky Leo mint veje. Öv. Kacsó Mihályné szül. Jakab Jusztina mint nővere. Jakab Edith, Jakab Piroška, Jakab Nóra, Jakab Irénke, mint unokái.

— A kalotaszegi varrottasokról egy francia lap. A „Journal des Voyages“ harom folytatásban érdeklődő közleményt ír a kalotaszegi varrottásról és a kalotaszegi népszokásokról. Az elsőről elmondja, hogy ez a világhírűvé vált munka először akkor tánt fel, midőn az 1885-iki kiállításán Gyarmathy Zsigáné íródn egy alotaszegi szobát állított ki. Ekkor a királyné érdeklődött a szép ősi munka iránt s az adta Gyarmathynak az ihletet, hogy népével újra varrással, a mi már rége elfeleltet varrni. S így lett a „kalotaszegi“ országgréz egy vidékének áldása a gyönyörű munka, mely immár mindenfelől hódít. Aztán beszél a festői hajviseletről: itt már bő tere nyílt a képezletnek; de azért az érdeklődő rokon érzés minden sorából kitesszik és a kalotaszegi képek: lakadalmi met-net stb. mind szépek.

— Kerékpár verseny Kolozsvárt. A kolozsvári kerékpáros egyeslet által a legközelebbi vasárnap délután a sétatéri pályán rendezendő

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1897. július 24.

Szilvia nászutazása.

„A férj és szerető“ írójától.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék“ számára fordította: AMICA.

X.

(Folytatás.)

(26)

Ez a keserű gondolat volt az agyamban és majd nem az ajkaimon, midőn haza érkeztem. Anyám maga nyitotta ki az ajtót és a mint azt bevá, azt kiáltá —

— Oh, Filisz, azt gondoltam, hogy sohasem jössz haza! Az orvos órák óta itt van, Szilvia nagyon, de nagyon rosszul van.

XI.

Azon éjjel megszületett a Szilvia kis baba és Szilvia oly válságos állapotban volt, hogy órákig azt gondoltuk, hogy el fogjuk őt veszíteni. Egész éjjel a szalonban ültem egyedül, — reménytelen próbátam, de beteg voltam a félelemtől és lelkifurdalástól gyötörve. Mert a délután folyamában nem forult meg agyamban az a gondolat, hogy talán jó volna, ha a testvérem meghalna?

De éreztem, hogy mily kevély igazság volt abban, midőn az anyám aggályos arca a bekövetkező veszélyre figyelmeztett; midőn kérdéseimre a jó öreg doktornak bizonytalan és kétértelmű válaszokat adott; és a bábaasszony elkérült bennünket, a mennyire tehet és nagyon ünnepélyes arcot csinált, midőn kénytelen volt reánk nézni.

Rég felé az anyám bejött hozzám és

a reménynek egy sugarát hozta magával. — Mielőtt szólott volna, már kiolvastam az a szeméből és oly szívbeli megkönnyebbüléssel kiáltottam fel, hogy ő megfogta a kezemet egy gyorsan fékező szorítással és a fejét rázta.

— Még nem történt semmi, a mi fellett örvendezni lehetne, mondá, ámbár rövid idő alatt történhetik. A szegény Szilvia él, ennyi az egész.

— És az minden! — kiálttam hovesen; valóban, e pillanatban ez mindennek látszott előttem. Megbántva, szerencsétlenül és talán mindig elhurult elmével, de az élő Szilvia lesz velünk és ahhoz mérve, a mitől félttem, ez elegendőnek látszott előttem.

— A Doktor Lawson modorából itélve attól félttem, hogy ő meg fog halni — mondtam.

— Ő azt gondolta, és nézd ez ideig nem mondott semmi biztatót. De, édes Fil, én azt reményelem, hogy ő életben marad.

— És — és a gyermek?

— A Szilvia kedves kis fia él, — válaszolá az anyám komolyan és gyöngöden. Fil, az egy szép, erős, egészséges gyermek. Hála az Égnek, most már lesz a testvérednek érdeke az életben, még akkor is ha — ha a többi dolgok rosszul mennek!

Nem válaszoltam, nem is volt válaszra szűkség, és anyám azt kívánta, hogy fektedjem le. Ő maga nem tudott nyugodni, mert minden pillanatban a testvéremhez hivatják, és bántotta az a tudat, hogy én fent ültem. Lefekvésemet annyira sürgette, hogy végre engednem kellett, ámbár, oly kevés szűkségét éreztem az alvásnak, mintha egy frissítő éjjeli nyugvásból most keltem volna fel.

Miután anyámat a tűz előtt a nagy karos székekben kényelmesen elhelyeztem, ott hagytam őtet, azt remélve, hogy a puha életben el fog szenderedni, tudva, hogy minden

pillanatban felébreszthetik és közel volt a beteghez.

A nappali világosság áradt a szobámba midőn vissza mentem és a függőnyt felhúztam. Ekkor már lehetetlen volt lefeküdni, mert egész életemben sohasem éreztem ébrenbb magamat, és olyan ideges nyugtalanság fogott el, mely nem engedett hosszasan egy helyzetben maradni.

Megfűrdtem és felöltözököttem, szomorú gondolataimat a foglalatosság által próbáltam eltűnti, aztán ledtem az íróasztalom elibe, és mert nem volt egyebet mit tenni, annak a tartalmát kezdtem rendezni.

Magam sem tudom, ha vajjon véletlenségből, vagy szándékosan történt-e, hogy az a megbízás, Szilviának a férjéhez írt levele a kesembe akadt? Ényi bizonyos, hogy nem előre meggondolt akarattal történt. A fiók nagyon tele volt, és az a levél a többi papírok felibe volt téve, és, amint azokat türelmetlen mozdulattal félre taszítottam, a levél a padozatra esett. Ekkor a vékony boríték felpattant, és a sürdű írott sorok láthatók voltak, a mint a saját ügytelenségem felett való bosszúságomban elküldtöttem magamat és lehajoltam, hogy azokat felvegyem.

Még ekkor is, ámbár az izgatottság különös rezgése véretem zsongásába hozta, és arcomat égette, nem jutott eszembe a véletlenséget felhasználni, hogy a szegény testvéremnek azon férfihoz intézett utolsó szavait — kit oly nagyon szeretett, elolvassam. De, amint a levelet a kezemben tartottam, szemem olyan szavakon nyugodott, melyek szívetem össze látszókat szorítani, és a legrosszabb félelmeimet teljesen igazolták.

„Lester, ő nem mondta, hogy én nem vagyok a te feleséged“ — voltak a szavak, egy törvényes szó erősebbé tette az én jogomat — de az a második igény volt. Az övé az első jog; ő szeretett és bízott benned, elhitte neked, midőn azt mondtad, hogy

a Skót házasság kötelező szertartás. És ámbár később azt mondta neki, hogy az csupán csak képzelt kötélek, sem ő sem én nem tudjuk megmondani, hogy melyikünknek van joga magát a te feleségének nevezni.

Ezeket a sorokat ismét és ismét elolvastam, próbáltam a szavaknak, melyek oly fájdalmasan világosok voltak új értelmet adni. Aztán éreztem, hogy miután már ennyit tudtam, mindent kell tudnom. A kínos függőben létem nem tudtam tovább elviselni. Kétségeimet határozottan félre vetettem, és helyesen vagy helytelenül, eltökéltem magamat a legrosszabbat megtudni, és a levelet átolvadni.

Hosszu levél volt, és szenvedélyes harag fogott el, midőn elgondoltam, hogy mibe kerülhetett a testvéremnek azokat a szavakat leírni, és nehéz feladata alatt az a szegény megtámadott agy mit szenvedhetett!

A levél így kezdődött —

„Lester, én nem szándékoztam neked írni, azt gondoltam, hogy jobb lesz veled megértetni, a hogy azt meg kellett értened, hogy én mindent tudok. De nem vagyok olyan erős, a milyennek képzeltem magamat, és ámbár az ajkaim mások előtt néma, nem tudok meghalni a nélkül, hogy az egész igazságot fel ne fedezzem előtted. Majd akkor, midőn az anyám házárt legközelebbre látogatod, és neked azt mondják, hogy kis gyermekemmel együtt csendesen és örökre pihenek, Filisz át fogja ezt a levelet adni az én teljes bocsánatommal együtt minden részért, mit ellenem cselekedtél. A mi azt a másik borzástól bünt illeti, melynek már csupán a gondolatok örüllt téte, imádkozom, hogy a megbánás, és azon hosszú lelkifurdalás által, mit egész életemben érezned kell, bocsánatot nyerj.

Mindent el kell mondanom, a mi történt, hogy megértés. Nem tudok világosan írni, mert a gondolataim még mindig zava-

rosak és homályosak, de talán tisztulni fognak, a mint folytatam.

Lester, mily boldogok voltunk Polgar-terben! Mily jónak látszottál, mily becsületesnek, tele göngéd és gondoskodó figyelemmel! Egy olyan titok terhére a lelkeben, hogy tudat kegyetlen szerepedet oly jól játssam, és engemet oly teljesen megcsalni?

En tégedet a legnemesebb, legigazabb és a legjobb embernek gondoltalak, azt képzeltem, hogy tiszta szemeidben, melyek oly nyíltan néztek az én szemembe, minden gondolatodat tudom olvasni. Ejjel nappal hallat adtam az Égnek, hogy a te boldog feleséged vagyok. És azon csudálkoztam, hogy mit tettem, mivel érdemeltem meg az én nagy boldogságomat?

Lester, én tulságosan boldog voltam; tudhattam volna, hogy oly tiszta, oly árnyék-talan öröm nem tarthat hosszasan. De nem tudtam, és végre a csapás bekövetkezett. Emlékezel arra az emlékeztetésre, melyre Polgar-terben, és elválásunkra a kertajtónál? Az a jelenet soha sem fog a szemem elől eltűnni. Még mindig látom az arcodat, amint az a sarkánál visszafordult és mosolyogva intettél búcsút nekem. Egy bigamistának és egy gyilkosnak az arca volt az? Oh, néha azt gondoltam, hogy örült vagyok! Reményltem, hogy igazán az vagyok! Reményltem, hogy igazán az vagyok, és minden, a mit azon a napon láttam és hallottam, csak valami iszonyú álomnak az iszonyu részlete volt.

Elmenteled után az első egy, vagy két óra elég gyorsan tel el a kerthen és a szobában.

Aztán eszembe jutott a váratom, és aludtam a székábra, az gondolva, hogy az egész napot reá számom, csinálhatok valami boldó, hogy érdemes legyen vissza jöveled.

(Folytatása következik.)

MŰVESZET.

Nyári színház.

(Két tascó).

A párisi harmadrangú színházak számára olykor a könnyezésig meglehetősen érzékeny drámákat szoktak írni, melyekben épen olyan kevés a valószínűség, mint az igazság, hanem a jó nép, sem az egyiket, sem a másikat nem kutatja. Szívesen megelégszik és tapsol, ha angyalian jó, vagy ördögien gonosz alakokkal, a szerző igazgató jelenetekből összetakolt mesét tár elébe.

A „Két tascó” is tulajdonképpen a népek készült. Annak a népek, mely lelkében egyszerű, becsületes és naiv. Az intelligens elem raffinaizálása ma már nem lelkesedik, az eladott, eldobott, kitért, vagy elorzott gyermekek regényes sorsán s a romantikának rejtélyes misticizmusában, vagy az utolsó csavargók döntő szereplésében nem hisznek. Ma már sok a rendőr, a zsanár. Van telefon és boltlőr, bakter és detektív. S így én nem hiszem el, hogy a betűrészről, vagy a gazemberségből meglehessen élni. Igaz, hogy Franciaországban játszik a dráma, de a fennebb elősorolt kellékek ott is megvannak gondolom.

Az a sajátságok is meg van a hyperromantikus drámáknak, hogy bizonyos tekintetben aspirálnak a látványosság dicsőségére.

Betűrés, gyilkosság, rablás, zsebmetszés, megkötözés, szájbetömés, ablakon való járás-keles, menekülés, üldözés, lopás, csalás, vonaglás, sikoltozás, ájulás stb. stb. tömegesen szokott előfordulni s mindezeknél a teljes illúzióknak ébrentartására van szükségünk, hogy élvezhessük.

Mert, ha Fanfon a parázsszító vassal neki megy egy félig kibuzott asztal fölénk, hogy azt feltörje: azt hiszem, hogy csak paródizál. És ha Georges a padlásra, vagy hová menekül s ott a rossz vászon ajtó léce nem nyílik, hanem recsecsen és az egész fal meginog — míg valamiképp kinyílik az ajtó és jól látom, hogy az üldözött várja, hogy az üldözött már meneküljön (mivel nincs az instructio, hogy megfogja) akkor én nem egy drámailag igazgató, hanem egy primitív módon feltálat komikus jelenetet látok.

Azok a késelési s más igazgató hatásra szánt jelenetek külső formái mind elveszték. A színésznek a külső csínra, ügyességre és tetteinek szabatos, művészien hű kivitelére épen annyi gondot kell fordítania, a mennyi gondtal szerepe lelki világába mélyed.

A ki lopni akar: ne nyúljon félszegen a más zsebébe; a ki ölni akar: tudja tartani a kését; a ki leleskedik: tanuljon a macskától, — a ki beteget vizsgál: kérdezze meg az orvostól, hogy szokás „kopogtatni” és „hallgatóni.”

Mindezek külsőségek, de ha hebehurgán látom végezni, — eltűnik minden illúzióm.

Ha pedig a külsőségeket nem tartjuk alkalmasnak a művészi nívó emelésére: akkor pokolba minden kullszával és a kasirozás minden dicsőségét lépje be a rozsdá.

A két tascót Ráskay Emilia és Solti Helén játszták. Ráskay kisasszony csupa elelenség, csupa temperamentum!

Élénksége olykor farszabó s a művészi forma rovására esik. Pedig sok helyes érteke van és intelligenciája kétségtelen. Ez előnyök mellett rokonzenes, kedves alak, a kiből a színház egyik legjobb művészi ereje válik. Solti kisasszony is szépen jászott s tisztelői az előadás vége felé bokrétaival lettek meg.

György Ilonának és Laczkó Arának volt a nők között jelentékeny szerepük, melyet sok buzgalommal játsztak.

E. Kovács Gyula, Pataky és Vendrei dicsékedhetek hosszabb szereppel a darabban. A siker azonban rövid volt. Ugy látszik, hogy E. Kovács Gyula művészi egyénisége nem simul Kerlor gróf szintelen karakteréhez.

A közönség különben elég jól fogadta a „Két tascó”-t, melyet ma megismételnek. Táske Pál.

— Színházi hírek. Hegedűs Gyula, a Vigaszínház jeles ifjú művésze lesz a nyári színház első vendége. Szerdán kezd meg Hegedűs 4 estére terjedő vendégzereplését. Az ő fölléptével fog színtérülni a nyári színház második újdonsága, az „Éljen a kisiparos” című bohózat, melyben egyik legkittünbő alakítását (Csipetke, csizmadia mester) mutatja be a vendégművész. Hegedűs Gyula, ki rövid idő alatt meghódította a fővárosi közönséget és kivívta az odaváló sajtó osztatlan elismerését, általánosan szeretett, kedvelt művésze a mi közönségünknek is épe ezért mindenkor örömmel látjuk őt színpadunkon, hogy gyönyörködjünk egyszerű, természetesen művészetében, s örvendjünk gyors haladásának.

— Vizbefutó miniszteri tanács. Balaton-Földváron, mint nekünk iratolmányos részvételt keltő halálos szerencsés esemény történt. A miniszteri tanácsos, a török-kerezt egyet igazgatója, a ki meztelenül, fűrészes látozgatására tegnap odaérkezett, a balatoni közönség előtt odaérkezett, hogy felhívott állapotban a vízbe fulladt és szívszélhűdés érte. Az eset a fővárosban is kinos megdöbbenést keltett.

Két tascó hét fön harmadszor is színtérülni.

Orpheus az alvilágban. Offenbach bájos zenéjű operettje, mely a téli saison legkedveltebb műsor darabja volt, kedden ismét előadják.

Hegedűs Gyula első fölléptésén szerdán a Kis hűrség, énekes francia bohózat kerül színtérülni, melyben Hegedűs az ő régi szerepét, a szerelmes természetű öreg tábornokot játsza.

Éljen a kis iparos! Ez a cím annak a bohózatnak, melyet pénteken adnak először. Mint cizme is mutatja, az iparos, különösen a „kis iparos” osztály társadalmi és politikai szereplésével foglalkozik a darab, melyben sok kitért szerep van s a mely, mint fentebb jelezte Hegedűs fölléptésével fog színtérülni. Hegedűs Gyula már Kolozsavart van s a darab próbáin élénk részt vesz.

Heti műsor:

Hét fön: Két tascó.

Kedden: Orpheus az alvilágban.

Szerdán: Hegedűs Gyula 1-ső fölléptével:

A kis hűrség.

Csütörtökön: A 3 kázmér.

Pénteken: Éljen a kis iparos! Itt először.

Hegedűs Gyula 2-ik föllépté.

Szombaton: Éljen a kis iparos!

Hegedűs Gyula 3-ik föllépté.

Vasárnap: A feleskei nótárius.

Lehet oldal karzati jegyeket kapni! Ezzel az örvendetes hírrel szolgálhatunk a karzati közönségnek. Az új karzati kártyák elkészültek s a hatóság engedelmével ma este már oldal karzati jegyek is kaphatók a nyári színházban.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

Politikai hírek.

Budapest, jul. 24.

A cukor prémiumról szóló javaslat jövőre felett már tisztában van mindenki s a kormány a legnagyobb zavarban van, hogy augusztus 1-ig nem tudott törvényt csinálni belőle.

A B. H. kormányparti forrásból nyert alábbi értesülése szerint azonban még van halvány remény a kiegyezésre.

„Kormányparti körökben ugyanis habár a „kompromisszum eszméje” lekerült egyelőre a napirendről, de sem az ellenzéki pártok, sem a szabadelvű párt mérsékeltabb elemei nem adták még teljesen fel azt a reményt, hogy a történet ellenére is lehetséges lesz a mostani feszült helyzetből való békés kibontakozás. Figyelemre méltónak találták ebből a szempontból nevezetesen azt a javaslatot, melyet a pártok közös konferenciáján Tisza István gróf vetett fel, s a mely abból áll, hogy az ellenzéki szüntessék meg a Ház bizottságai által előkészített törvényjavaslatok ellen való obstrukciót, normális mederben való tárgyalással tegyék lehetővé eme javaslatok elintézését, térjen ezután át a Ház a bünyádi eljárást életbeléptető törvényjavaslat tárgyalására, s ha aztán eljut a 16-ik szakaszhoz, megfontolásban sméltanyos figyelembe fogja részesíteni a szabadelvű párt a felmerült egyes módosításokat.”

Ezt az eljárási módozatot a higgadtabb elemek úgy a szabadelvű párt, mint ellenzéki olyannak találták, hogy annak alapján a közeledés s esetleg a kompromisszum megtörténhetik. A pártok temperamentumosabb tagjait egyik oldalon sem elégíti ki ez a megoldás, egyes ellenzéki képviselők cselvetést látnak benne, a szabadelvű párt pedig attól tartanak, hogy az ellenzéki nyomban megfújja győzelmi trombitáit, ha ez alapon kompromisszum jó létre.

Ennek dacára komolyan foglalkoznak a fölvetett ideál mind a két oldalon s foglalkozott vele, mint halljuk, a ma d. u. tartott minisztertanács is. Rövid néhány nap alatt minden esetben el fog dőlni, vajjon a mindinkább kiélesedő ellentétek át lesznek-e hidalhatók ily kompromisszummal, avagy végleg széttepi-e a kibékülés utolsó fonalát is a sokat emlegetett szigorubb rendszabályok megjelenése a Ház asztalán.

A kormánypart ezen kombinációja, az ellenzéki pártok jelenlegi hangulata után ítélve, aligha fog bekövetkezni, mert különösen a függetlenségi pártban a legelszántabb barczi kedve uralkodik s holmi semmit érő kompromisszumért nem akarják az eddig elért sikereket feladni, a 16. §. jövőjét

kockára tenni s csakis ennek teljes biztosításával hajlandók újabb tárgyalásokba bocsátkozni.

Az obstrukció.

Budapest, jul. 24.

Már a 16. §. tárgyalása alkalmával, de különösen utóbb a cukor vitánál a fizetett sajtó folyton azzal kiabálta teli az országot, hogy az ellenzék obstrukciót. Most pláne a miniszterelnöki indítványánál még jóformán megsemmisült a vita, s a kormány kürtösei mégis jajveszékelve hirdetik, hogy az ellenzék megindította az obstrukciós hadjáratot a parlamentben.

Pedig az egész vita alatt egy névszerinti szavazást sem kértek, hanem olyan magas színvonalon álló vitát rendeztek, a milyen kevés volt az utóbbi időben a magyar képviselőházban.

A kompromisszum.

Budapest, jul. 24.

A „Magyarország” legújabb értesülése szerint a békés hangulat, melyet a szabadelvű párt komolyabb elemei tegnap az összes pártok között terjeszteni igyezkettek, ma egész délelőtt ott lebegett a képviselőház fölött.

Százféle alakban száguldoztak a hírek békéről, kompromisszumról, sőt egyesek már egész pozitív megegyezésről is tudtak beszélni, és bárha az összes híreszteléseknek volt némi határozott alapja, az eredmény mégsem lett béke, de még csak fegyverszünet sem, mert a kormánypart részéről oly elhibázott lépések tettek, melyek kizárták, hogy az ellenzék a minditott mozgalmat komolyan vegye.

Az ülés elején a legjobb irányban haladt minden. A kormányparton egyes befolyásosabb és tekintélyesebb emberek külön-külön keresték meg az ellenzék férfait, hogy velük a teendők felől tanácskozzanak. Mindenkik egy-egy békeapostol volt s munkájukat azok, a kikhez fordultak, lehetőleg megkönnyítették, mert a békés megegyezésére mindenütt nagy hajlandóság mutatkozott.

Az ellenzék, de különösen a függetlenségi és 48-as párt ezen kétségtelen hangulatváltozásának oka abban rejlett, hogy Komjáthy Béla értesőkre adta elváratainak azt a körülményt, hogy Pulszky Ágoston őt az éj folyamán a főlkereztetés tudatta vele, hogy hajlandó a kompromisszum létesítésében közreműködni. Megígérte még azt is, hogy megváltozott harcias intenciója bizonyosságul a képviselőház mai ülésén a béke érdekében fog beszélni.

Érthető kíváncsisággal várta tehát mindenki Pulszky Ágost fölszólalását, mert azis tudva volt, hogy a békének önkéntes ügynöke a délelőtti folyamán Bánffy miniszterelnökkel is konferált.

A mire rákerült Pulszkyra a szólás sora, a folyosó csak úgy tarkálódott az ellenzéki és kormányparti férfiak tanakodó csoportjától, a kik már az iránt is tájékozva voltak, hogy ha Pulszkyknak sikerül a szükséges békés hangulatot megteremtteni, akkor annak kellő kihasználása végett Hegedűs Sándor fog szölni a közbenjárást a hazafias, de fáradságos munkára.

Pulszky Ágost azonban elrontott mindent. Ez a szerencsétlen ember, kinek már pusztá megjelenése is izgalmat kelt az ellenzék sorában, vagy tudva kijátszotta azokat, a kik elég tapintatlanok voltak ő reá bízni a békés megegyezés előkészítését, vagy pedig képtelen volt feladatának megfelelni.

Pulszky Ágost mai fölszólalásával úgy szólván teljesen elvágta a békés kibontakozás lehetőségét. Így történt, hogy a szokásos szünet alatt végképpen megszaktakdtak a kompromisszum iránt való tanácskozások. Kétségtelen azonban, hogy olyan formában, a mint a javaslatok a kormánypart részéről tettek, úgy sem jött volna létre megegyezés.

A kormánypart emberei ugyanis azt akarták, hogy a 16. §-ra nézve az ellenzék részéről adassék be a szükséges módosítvány meg a függetlenségi és 48-as párt azt kívánta, hogy a kormánypart adjon be egy olyan módosítványt, mely a sajtószabadság bármint tekintetben való korlátozását feltétlenül kizárja, de még ennek fejében sem voltak hajlandók elmenni addig, hogy a kormánypart még a kiegyezési tárgyalások menetére nézve is, kompromisszumra lépjenek. Mert most már kétségtelenül világos, hogy Bánffy Dezső bárónak a magas kvóta számára kell a klotürs bármiképpen törekedjenek is a béke felé egyes aggodó hazafiak, azt a miniszterelnök ur Pulszky Ágostjai és Tisza Istvánjai mindenkor meg fogják hiusítani.

A helyzet ma az, hogy a békére csak a legideálisabb lelki és a legoptimistább emberek gondolnak,

mert a ki tárgyilagosan nézi az eseményeket, az jól láthatja, hogy az ellenzék bele van kényszerítve egy harcba, melyet minden körülmények között végig kell küzdenie.

A cukor prémium.

Budapest, jul. 24.

A B. T. a kormány félhivatalosa jelenti: Arra az esetre, ha a cukorprémiumokról szóló törvényjavaslat augusztus 1-je előtt törvényerőre nem emelkedhetné, e napon a régi (1888-i) törvény lép újra hatályba, a mely szorint a cukoradó nem 13, hanem csak 11 frt. Minthogy ez a kincstár károsodásával járna, valószínű, hogy a majdan csak megszavazandó törvényjavaslatba olyan szakaszt vesznek fel, a mely a törvénynek visszaható erőt kölcsönöz, minek folytán a cukor árában alkalmasait akkor sem fog hanyatlás beállani, ha augusztus 1-ig az új törvény létre nem jönne.

Az új földesur.

Budapest, jul. 24.

A nagymihályi ősrégi Szatár-félsziget legközelebbi gazdát cserél és Weisz Berthold orsz. képviselő tulajdonába megy át.

Országgyűlés.

Budapest, jul. 24.

A képviselőház mai ülésén Gajári Ödön pártolta a meghosszabbításról szóló indítványt.

Beszédében erősen kritizálta Apponyit és dicsérte Tiszát.

Beszéde alatt egy csomó személyes kérdés keletkezett.

Gajári beszéde után áttértek a kérvények tárgyalására. Az ülésen Berzeviczy elnökölt.

Feltűnt, hogy ma gr. Csáky Albin megjelent a Házban.

Jäger Mari.

Budapest, jul. 24.

A hódmezővásárhelyi mérgeg keverőt, Jäger Marit tudvalevőleg költői általi halálra ítélték.

Jäger Mari az ítélet kihirdetésekor két kiegyenesített hajtűt a hasába szurt. Az egyiket kibuzták, a másikat pedig csak operációval távolíthatják el.

Az ingadozó Bánffy.

Budapest, jul. 24.

Bánffy állása az utóbbi napok alatt megrendült. Bécsben nem kedvelik többé, mert erőszakosnak tartják ugyan, de diplomatikusnak és tapintatosnak nem.

A szabadelvű pártban is már beszélnek, hogy helyzete tarthatatlan. Pártja a klotür alkalmazásában nem ért vele egyet.

Bizonyosnak tartják, hogy Szilágyi legközelebb a helyzet tisztázása és a béke érdekében felfog szólni.

Frigyes főherceg öröme.

Budapest, jul. 24.

Frigyes nejének, Izabella főhercegnőnek fia született. A főherceg öröme igen nagy, mert ez az első fia gyermeke.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feloló szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

Osztálysorsjegyek

eredeti árban kaphatók a

m. k. dohány nagytőzsdében.

Kolozsavart, Főtér 2. sz. a.

(1-*)

Erdélyben a legregibb, 25 év óta fennálló

CZECZ PÉTER

első és legnagyobb temetkezési intézetét

áthelyezte

Jókay utca 3. sz. New-York szálloda mellé.

A hol is elvállal helyben úgy mint vidéken a legolcsóbbtól a legelegényebb temetésig rendezet.

Telefon sz. 253. Lakás telefon 254.

Homoród fürdőn!

Augusztus 1-től szeptember 15-éig
új évad kezdődik,
 a melyre 1 a k á s o k iránt előjegyezhetni a
 fürdőbérletnél.
 537. (3-3) **CSIKY AMBRUS, bérlo.**

Szeszgyár-gazdai

állást keres szeptember 1-ére
egy nős ember,
 ki több évig mint ilyen működik.
 592. (1-3) Értekezhetni a kiadóhivatalban.

SZTOJKAI VIZ

kizárólagos főraktár

Kónya Sándor

555 3-5. üzletemben

KOLOZSVÁRT, Főter.

A sztojkai ásványvíz kitűnő lugos, sós savanyúvíz, orvosi értékéről dr. Purjesz Zsigmond, a kolozsvári tud. egyetem, a belgyógyászat ny. rendes tanára a következőképen nyilatkozik:

Alulírt a sztojkai ásványvizet mind a on hurutos és az anyagcsere zavarainál jó bántalmaknál melyekben a sejtteret és luhatsehoovítai vizek szoktak használni, jó sikerrel alkalmazni.

DR. PURJESZ ZSIGMOND, egyet. tanár

Dr. Hankó Ödön, kir. tanácsos Szolnok Dobokam. főorvosa a sztojkai vizet gyomor és bélbajokban lép- és májdagatoknál páratlan orvosságnak mondja.

Borral vegyítve kellemes üdítő ital.

A legértékesebb és legkedveltebb

Kolozsvárt, Főter 9. sz. a.,
 (a báró Jósika-palotában)

NAGY JÓZSEF

az ég alatt (1852. év óta) fennálló

ÉKSZER-ÜZLETBEN,

a mely különös gondot fordít arra, hogy árul a legjobb minőség és a legszolidabb árak mellett a legkényesebb igényeket is kielégítő kiváló ízléssel s az időnkénti újdonságokra való figyelemmel legyenek megválasztva, mindennemű

drágakő-, gyöngy-, email-, arany- és ezüst áruk

a legjutányosabb áron és legdusabb választékban kaphatók.
 Kiválóan nagy raktár: gyűrűk, fűgők, karóék, hajtók, broszok, melltűk és amulettékben, colliék, zsuksuk, női- és férfi órák, lorgnet, óra és nyak-láncok; továbbá az üst asztalkészletek, asztaldíszek, orvószekőzör, kelyhek és serlegekben, tálozák, kannák, poharak, gyertya tartók, zsirandolók, ezüst fogantyus sáta-pálcák, dohány és szivartárcákban stb. stb.

Elvállal az üzlet és kiváló gondnal teljesít mindennemű — e szakmába vágó — javításokat.

Teljes értékben megvesz vagy új áruval becsere régiégeket, valamint ócska arany- és ezüst tárgyakat és törmeléseket.

Vidéki megrendeléseket — nagyszámu vidéki vevőire való tekintettel — a legpontosabban teljesít. 376. [11-20]

Legjutányosabb és legdusabb

Keresztelői, névnap, jegy- és nászajándékok.

Szilágymegye, Magyar-Keczel
 községben

1 $\frac{1}{2}$ óra távolság Zilah megyei székvárostól,
 jó viczinális utak,

egy 630 k. holdas birtok
 bérbe adó 594. (1-3)

huzamosabb időre mérsékelt bér mellett.

Ajánlatokat Tompa Ártur címre Kraszna-Horvát u. p. Szilág-Kraszna küldendők.

MÁRVÁNY, GRÁNIT, SYENIT
 és ANDESIT SÍRKŐ-GYÁR.

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemű közönség valamint a viszont elarusított becses figyelmébe ajánlani, hogy

Kül-torda-utca 12. szám
 [TEMETŐ SAROK, SAJÁTHÁZ.]

KŐFARAGÓ TELEPÜNKÖN

Svédországi mely fekete Gránitok, Csehországi sötét szürke Syenitek, fekete Andesyt, Tyroli és Cararrai márvány stb. síremlékköveket faragatunk és eszszolítunk.

Mint közvetlen előállítások tehát a legolcsóbb árban árusíthatjuk köveinket.

Több mint 400 darab síremlékkő van raktáron.

— Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Felvállalunk minden kőfaragó szakmába vágó munkákat, bástorokij és monostori kőből (saját kőbányák) durva kő szállítását is.

BRASSÓBAN FIÓKRAKTÁR!

317 12-12

Teljes tisztelettel

NAGY TESTVÉREK.**FELHIVÁS!****FRANK KISS JÁNOS FIAI**

ÜVEG ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSÉBEN

Kolozsavart, főter 33. sz.

Az üzlet felosztása miatt
mélyen leszállított árak!

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni, hogy a beállított gyűmölés időnyre dusan felszerelt nagy raktárunkban a közönséges és jobb fajta befőttes, dunsztos és ugorkás üvegek kiváló mélyen leszállított árakban szereshetők be.

Nem különben a kipróbált s eddig a legjobbnak bizonyult szabaldalmazott légmentesen záró befőttes, dunsztos- és ugorkás üvegek tetemesen olcsóbban kaphatók.

Sör, Liqueur, Viz, Bor és Compot készletek valamint az itt fel nem sorolt cikkek is feltűnő olcsó árban számittatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Frank Kiss János fiai

464 11-x

SOLYMOSY ÉS KÖSCH

VOLT RAJKA-FÉLE

GÉPGYÁR ÉS VASÖNTÖDE

Kolozsavart felső-szénutca. Telefon 198. sz.

Megrendelésre készülnek:

Öntvények 5 grammól 5.000.000 grammig.
 Öntött vas oszlopok, lépcsők, rácsozatok
 legdiszebb mintákban.

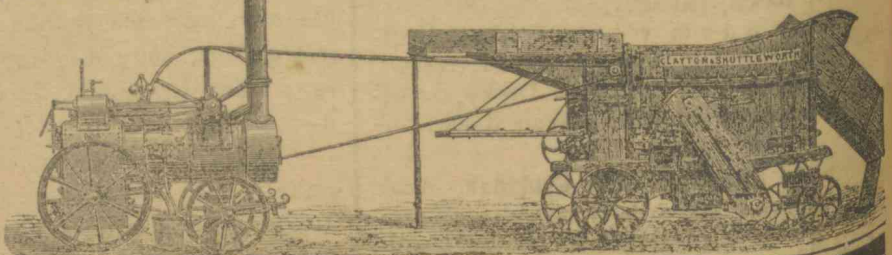
Vas fedélzerkezetek és hidak.

Az összes
 gazdasági
 gépek
 gyári
 raktára.

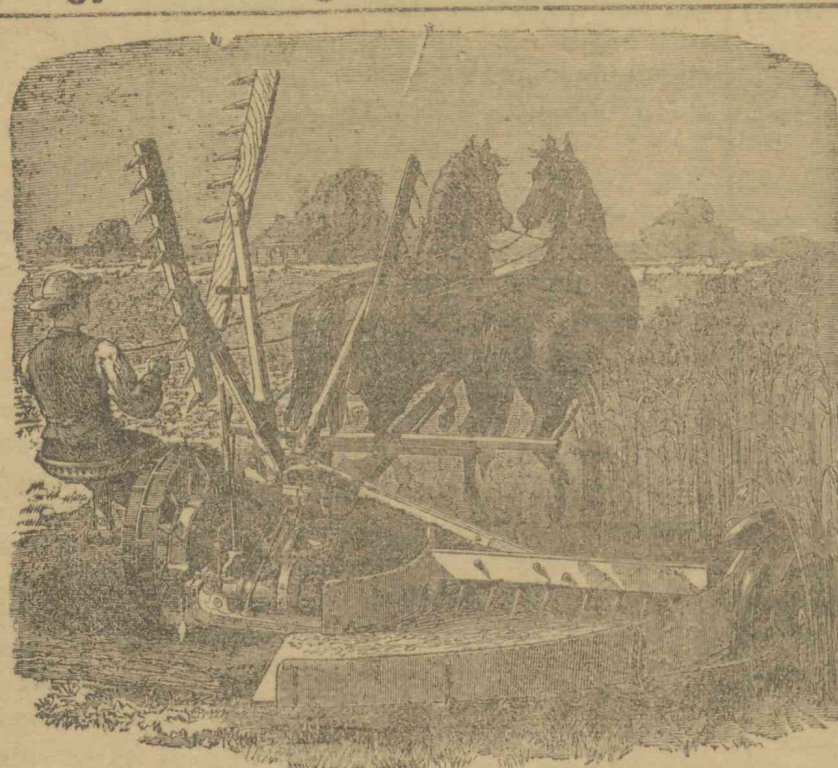
Gőzgépek és kazánok.

Tervrajzok és költségvetések.

530. (3-3)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. szám.

Adrianee, Platt & Co. newyorki gépgyáros
 kizárólagos képviselőse

FÜKASZÁLÓ, MAROKRAKÓ ARATÓ,**KÉVEKÖTŐ ARATÓ GÉPEIRE.**

Olesó, egyszerű és tartós aratógépek.

Az eredeti franczia

Vermorel ECLAIR

Peronospora permetező ára darabonként
 21 frt csomagolással.

Az előre látható tömeges
 megrendelésekből kifolyólag — késések
 elkerülése czéljából — kérjük a megrende-
 léseket előjegyzés végett mielőbb hozzánk juttatni.
 132. (50-50)

Havonként kétszer megjelenő üzleti értesítőnkét kívánatra bérmentve megküldjük.

A BORSZÉKI VIZ A SAVANYUVIZEK KIRÁLYA!**BORSZÉK****GYÓGYFÜRDŐ ERDÉLYBEN CSIKMEGYEBEN A FENYVESEK HAZÁJÁBAN.**

Fürdőidény tartama: Jan. 15. — Szept. 15-ig. Utazás Szász-Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvenczionált gyorskocsikon. — E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós Görög vállalkozóknál Szász-Régen. Déli utirány: Brassó, Csikszereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyu-vizek királya!

Megrendelhető: IGAZGATÓSÁGNÁL BORSZÉK. KAPHATÓ MINDENÜTT.

Fürdőre, borvizüzletünkre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a

Fürdőüzlet igazgatósága Borszék.

(456. 8-10)

Posta, távirda helyben.

Megrendelhető: IGAZGATÓSÁG BORSZÉK.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában Kolozsavart, Belközép-utca 33. szám.

Ajánlom részlet-fizetésre

a világhírű

„CHICAGO”

kerekeimet, a melyek a legfinomabb valódi angol-aczélból vannak készítve és minden ez évi újítással ellátva, (u. m. D forma magas váza, le és feltehető 62-72 átviteli kerékekkel, a mely össze van kötve a hajtókarral és így minden kerékpáros tudja annak nagy előnyét) a gép súlya 11 és 13 kg. T. verőimet, egy nőlygek, mint urakat saját gépemén fűdött és nyílthelyiségben díjtalanul megantatom.

Nagy kerékpárjavító műhelyem van, úgy, hogy minden munkát jól és gyorsan készítek vidékre is.

Minden családnál szükséges egy varró-gép,
 azt pedig legjutányosabban csak

Bernáth Ede Sándornál

(Vashid mellett)

í-hat kis havi részletfizetésre úgy a vidékieknek, mint a helyben lakóknak venni.

Nagy raktáron van: Singer, Medium, Titania, Minerva, Howe, Cylinder, Láncszemből, Gritzner, kis és nagy Körhajós, Kézi, Harura-kötő és a legújabb Kézi himző-gép, a melyen $\frac{1}{2}$ óra alatt bárki megtanul dolgozni.

A régi gépet becséreltem bármily fajtára. Javításokat olcsón és jól végzek. 593. (1-5)

